

Opråb fra Bedsteforældrenes Klima Aktion:

Vi dør i stilhed

Overdødelighed som følge af hedebølger er værst for de ældste og de svækkede og risikerer at blive meget værre i fremtiden – også i Danmark

Mens Europa rammes af den ene hedebølge efter den anden, dør mennesker. Ikke på spektakulær eller synlig vis – men alene, dehydrerede, i overophedede hjem, oftest om natten, og oftest er der tale om ældre. Da hedebølgen toppede i ugen, der sluttede den 28. juni, nåede overdødeligheden op på 15.960 hvoraf lige knap 14.000 dødsfald skete blandt personer over 65 år.¹ Otteogfirs procent af de afdøde var ældre, og de fleste blev fundet alene i deres hjem. Og det var kun den første hedebølge i år. Hen over hele sommeren er mindst 35.000 mennesker døde som direkte konsekvens af varmen i Europa.² Dødeligheden som følge af varme blandt personer over 65 år er steget med 85 procent mellem 2000 og 2021. Det er næsten dobbelt så mange mennesker, som der dør hvert år i EU som følge af trafikulykker!³ Men også blandt de 45-65-årige døde der flere end normalt som følge af hedebølgen sidst i juni.

I Danmark viser tallene ikke en decideret overdødelighed som følge af sommerens hedebølger, men ældre mennesker og folk med fx hjerte-kar-sygdomme, astma, diabetes og sklerose har været hårdt ramt af varmen. Og ser man på tallene for de 75-84-årige, ligger de lige under grænsen for det, videnskaben kalder overdødelighed. Derfor vurderer lægefaglige eksperter, at der med stor sandsynlighed har været varmerelaterede dødsfald, som blot har fået en anden betegnelse. Og klimaforskere vurderer, at vi fremover vil få flere hedebølger som følge af den stadig stigende koncentration af klimagasser i atmosfæren.⁴

Verdenssundhedsorganisationen WHO har efter juni-hedebølgen anbefalet, at alle lande i Europa får en national varmeberedskabsplan. Sådan en har vi ikke i Danmark, men ifølge Tyra Grove Krause fra Statens Serum Institut kan en varmeberedskabsplan for eksempel sikre, at sundhedssektoren er forberedt og ved, hvordan den bedst muligt kan tage sig af syge og ældre i varmen.⁵ Som politiker herhjemme er det også vigtigt at arbejde for, at vi bygger og renoverer så klimavenligt som muligt, så vores boliger ikke bliver overophedede, og vi ikke skal bruge en masse penge og energi på aircondition. Danske politikere kan også tage fat i tallene og arbejde for en forstærket klimaindsats både i EU og globalt.

Klimakrisen bør behandles med samme alvor som corona-krisen, og beskyttelse mod varme skal behandles på lige fod med trafiksikkerhed eller brandsikkerhed - med oplysning, lovgivning, standarder, investeringer og ansvarlighed. Men tilpasning alene er ikke nok: Hvis vi kun tilpasser os varmen uden at bekæmpe årsagerne til den, skaber vi en verden, hvor hvert årti bringer værre somre, flere dødsfald og stadig højere omkostninger til tilpasning – indtil selve tilpasningen bliver umulig. Det eneste reelle svar er at stoppe opvarmningen. Det betyder, at vi skal reducere udledningen af drivhusgasser drastisk nu – udfase fossile brændstoffer uden tøven, stoppe offentlige tilskud til kul, olie og gas og stille finansielle institutioner til ansvar for den kapital, de fortsat pumper ind i CO2-tunge industrier. At tilpasse sig et hus, der står i flammer, er ikke en strategi. Vi er også nødt til at slukke branden.

Vi opfordrer derfor alle danske politikere til at betragte hedebølgerne i år som et wake-up call, og igen sætte klima højt på den politiske dagsorden.

Tak for jeres opmærksomhed

Bedsteforældrenes Klima Aktion i Danmark

<https://bedsteforaeldrenesklimaaktion.dk/>

Kontakt: <https://bkaklima.dk/kontakt/>

¹Kilder:

European Mortality Monitoring: <https://www.euromomo.eu/graphs-and-maps>

²The Guardian: https://www.theguardian.com/environment/2026/aug/25/at-least-35000-excess-deaths-europe-back-to-back-heatwaves?CMP=share_btn_url

³Eurostat: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Road_safety_statistics_in_the_EU

⁴Politiken, 21. august, 2026

⁵DR, 31. juli, 2026: <https://www.dr.dk/nyheder/udland/hedeboelger-i-europa-har-kostet-rekordmange-menneskeliv>